

Ser Emilia

Susana Dans

(ACTRIZ)

(recibido novembro/2011, revisado decembro/2011)

Susana Dans da vida a Emilia Pardo Bazán no filme “La Condesa Rebelde”. Nas seguintes liñas cóntanos como asumiu ese papel.

Era esta unha desas sortes que nos tocan poucas veces, ou ningunha, nesta profesión tan fermosa...

A unha produtora galega, unha tal Zaza Ceballos, ocorréuselle a idea de resucitar, en películas para televisión, a varias mulleres que foron tan importantes como esquecidas na memoria e na historia do noso país.

A primeira, e tamén a máis próxima a nós cronoloxicamente, era a escritora EMILIA PARDO BAZÁN, máis coñecida no noso entorno xeral, por ser condesa, por ser prolífica en amores, e por terlles dado nome a rúas, colexios, e algún outro edificio público da súa, e tamén a miña, cidade natal, A Coruña.

E, cousas da vida, parece que un considerable parecido físico, fai que chegue a min este agasallo: “ facer de EMILIA”.

Ser “A CONDESA REBELDE”.

A busca da personaxe lévame ó que nos queda da que fora a súa casa da Rúa Tabernas, actualmente Casa-Museo Emilia Pardo Bazán, sede tamén da Real Academia Galega.

Entrei no seu mundo da man de Xulia Santiso, que máis parece bisneta (demasiado nova para dicir filla ou neta) da propia Emilia, que conservadora da súa casa... tal é a paixón coa que fala, conta e quere á ilustre Señora... Máis tarde entendín esa mímese...

Estudei o mundo da personaxe como adoita facer unha actriz ou un actor cando se achega a quen ten que interpretar: lin algúns dos seus libros que aínda non coñecía, puiden contemplar e gozar de obxectos que pasaron polas súas mans: plumas, abanos, libros, cadros... a súas cousas... andei por rúas que aínda poden conservar as mesmas pedras que pisaron os seus pés... Visitei a igrexa de Santiago na que ela escoitaría misa, e mirei o mesmo mar que ela miraba desde O Parrote en Marineda.

Entendín a súa adoración por un pai que permitiu que puidese ser unha muller estudada, viaxada, e sobre todo, libre para decidir...

E todo con ollos e pel de actriz que quere atopar a súa personaxe.

E entón chegan as cartas... cartas de amor... cartas de Emilia a un grandioso amor, a Benito Pérez Galdós.

Leo con pracer, con emoción, e con moita intriga por saber máis, as súas cartas; e descubro entón, como fala, como vive, e empezo a saber como sente, como vibra... e empeza a mímese...

Na miña ansia por seguir meténdome impudicamente nos seus momentos tan íntimos, nos seus sentimentos, nas súas decepcións... busco as respostas a esas cartas, pero non están.

Non sería correcto dicir que non existen, porque existiron, aínda que foran destruídas. Sabemos que o foron.

Non podía quedar sen saber como contestaba o seu interlocutor, o seu ratiño.....o seu, como ela dicía, para sempre compañeiro... Benito. Para entón eu xa estaba tamén abducida polo xenial escritor. A través de Emilia, adorei a Galdós.

E apareceu a resposta, na Casa-Museo Benito Pérez Galdós, na rúa Cano, da súa Palmas de Gran Canaria natal.

Alí conservan, entre outras, as cartas do escritor a dúas das súas amantes que coñecemos, á actriz Concha Morell, e a Lorenza Cobián, a muller coa que tería a súa única filla.

Eran cartas delicadas, tenras, cariñosas... cartas que só tiñan unha cousa que as facía reprochables: non eran cartas a Emilia...

E para a miña sorpresa... a súa lectura infundíume un sentimento co que non contaba de ningunha maneira: celos. Sentín uns celos terribles. Porque non eran para min aquelas palabras de amor...

Porque xa sentía os seus celos, a súa felicidade, as súas ausencias...

Xa era ela. Era EMILIA.

Unha loucura. Esa loucura que fai que unha rodaxe sexa tan intensa e natural coma se estiveses gravando a túa propia vida... que fai que te sintas inmensamente feliz por facer este marabilloso traballo... e que fai tamén que esa paixón permaneza cando xa todo rematou.

Agora, de volta xa a este outro mundo real, podo dicir que unha vez, por unha vez...

fun EMILIA PARDO BAZÁN.